

Offentlig tjenestepensjon

En kamp om verdier

NTL

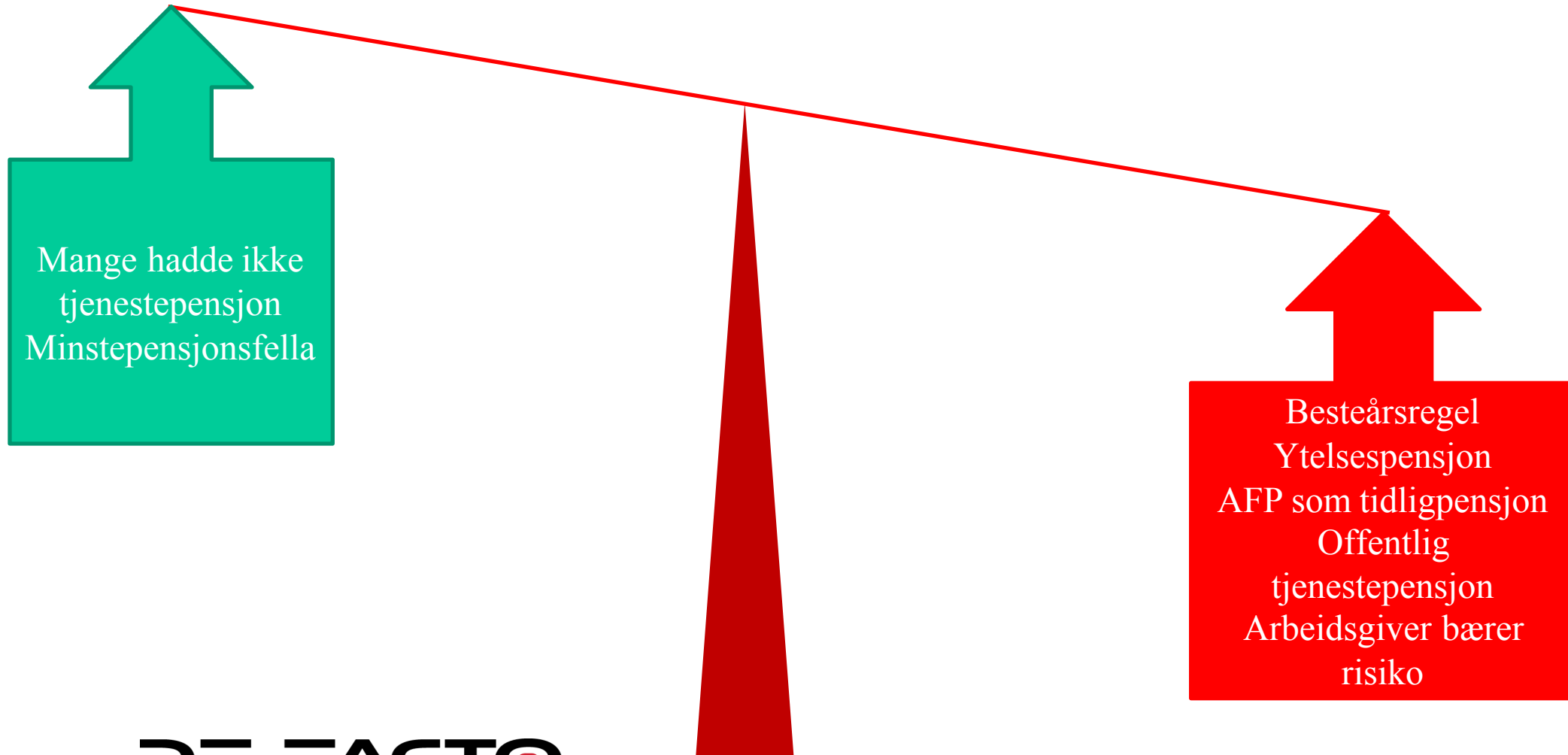
Stein Stugu

9/6 - 2016

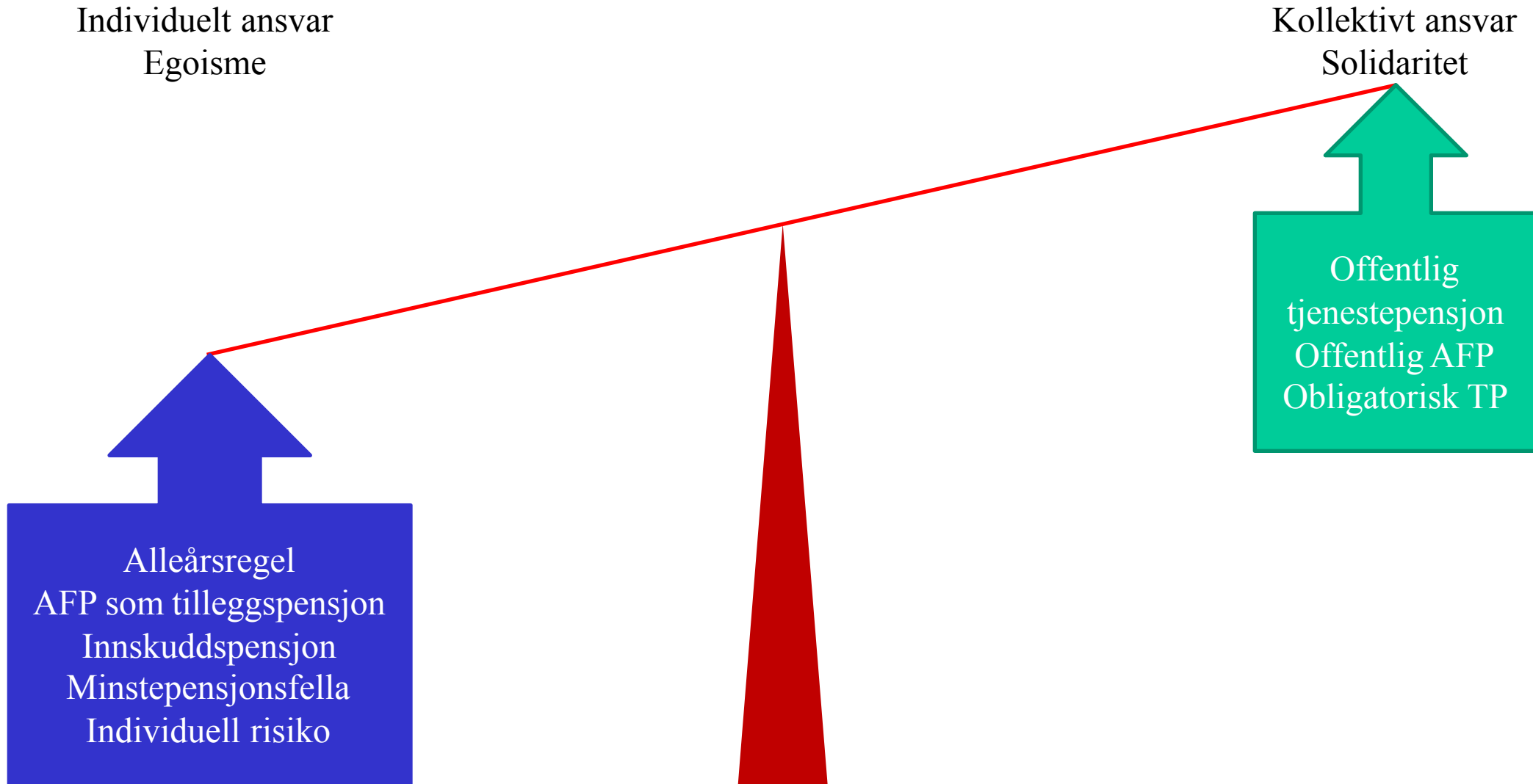
Før pensjonsreformen

Egoisme
Individuelt ansvar

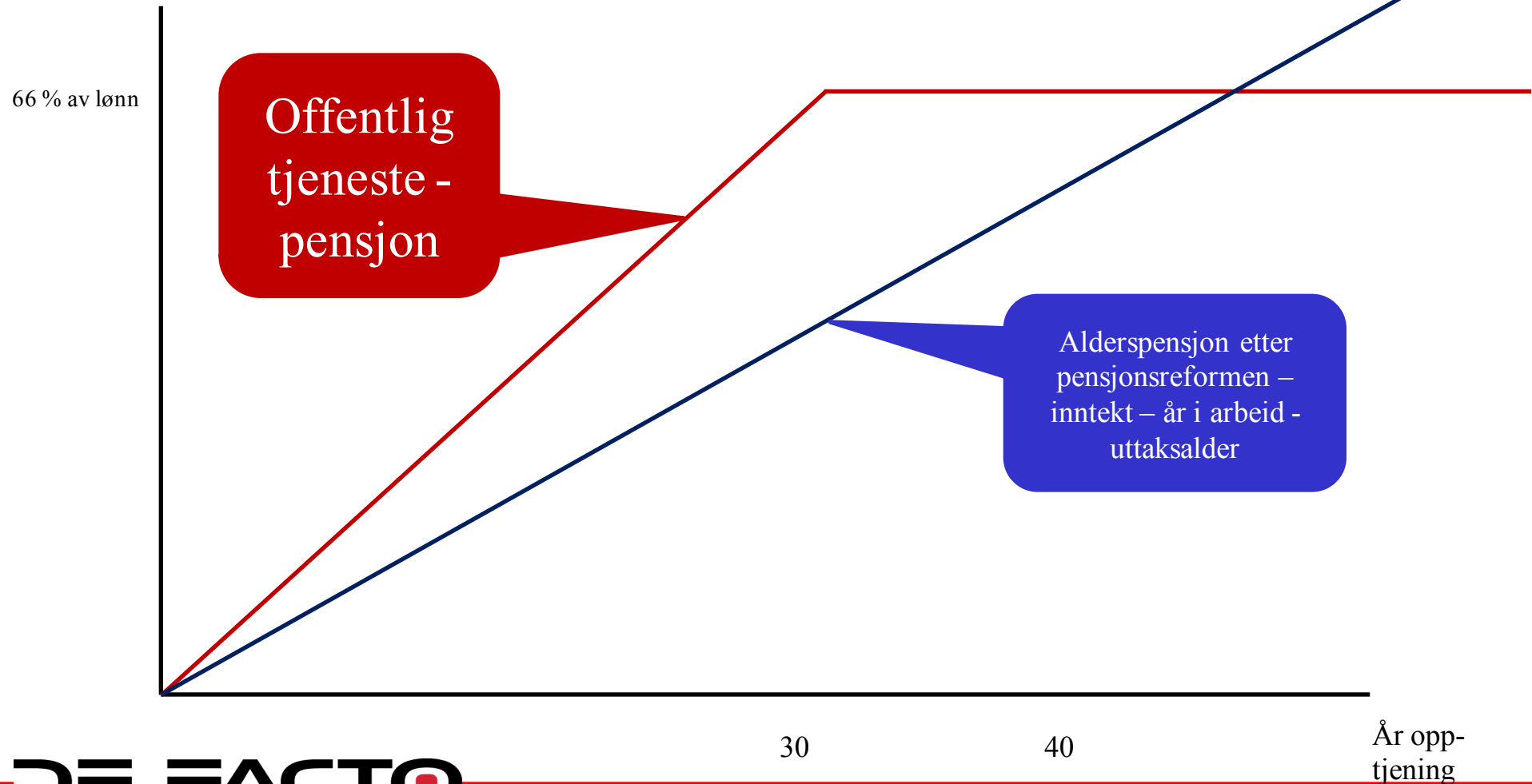
Solidaritet
Kollektivt ansvar

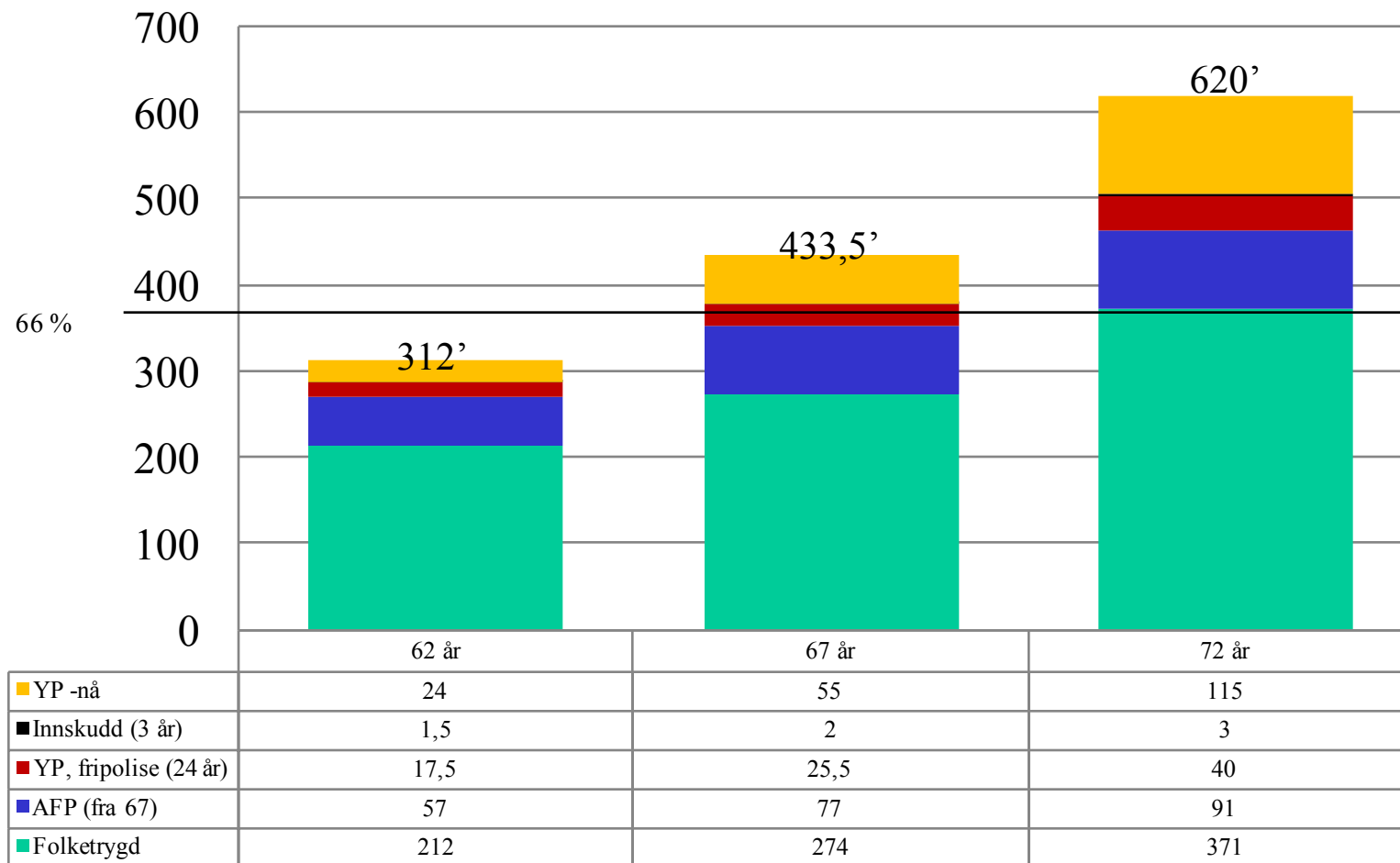
Etter pensjonsreformen (nå)

Prinsippskisse – sammenlikning ytelsespensjon/offentlig tjenstepensjon (66 %) med pensjon etter pensjonsreformen (privat) – hva er rettferdig pensjon?

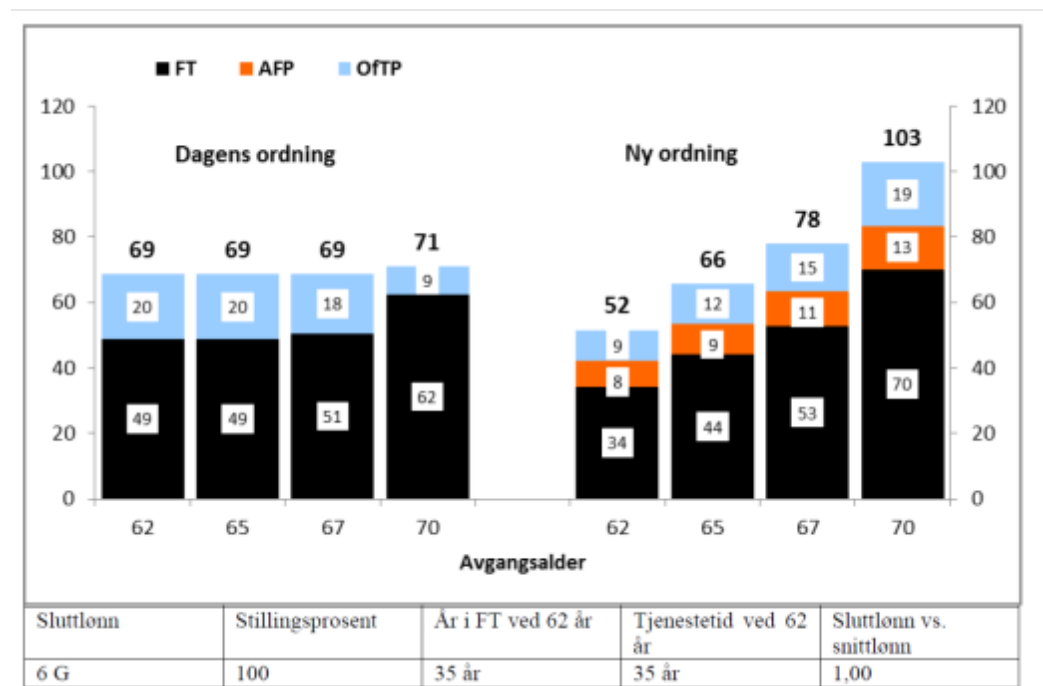

Pensjon ved forskjellig uttaksalder* (Stein, født 1953, pensjonsgrunnlag ca. 565 000, pensjon hvert år, i 1000 kr.)

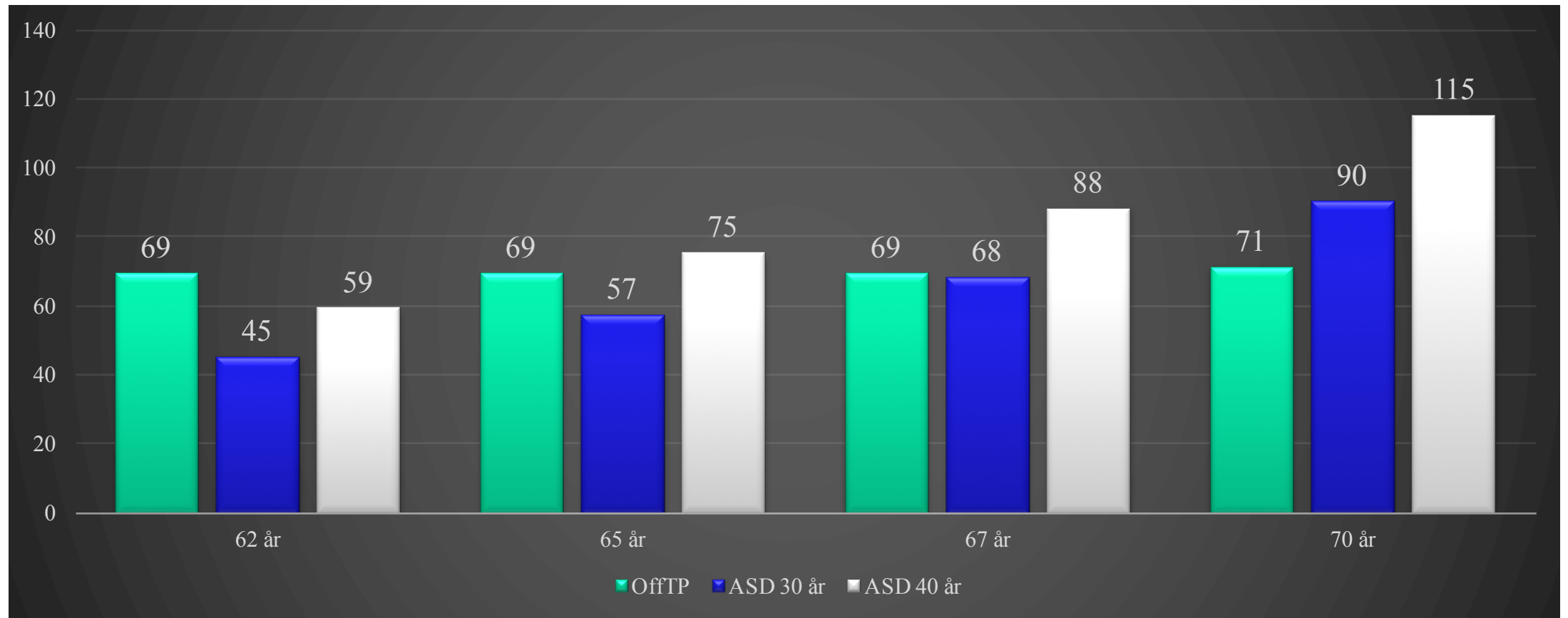

*Beregnet på basis av G fra 2013 med kalkulator fra NAV, Storebrand og DnB

Livsvarig pensjon, evaluert ved 70 år, i prosent av sluttlønn ved uttak i ulike aldre. Utgangsforutsetninger (ASD rapport figur 7.2)

Pensjon Alderspensjon i % av sluttlønn. Født 1943. Dagens ordning sammenliknet med ny ordning. 30 og 40 års tjenestetid før 62 år. Avgangsalder fra 62-70 ved 70 år. Inntekt 6 G. Basert på ASD tall.

Ny pensjon Lina? (født 1973)

TABELL 2 LINA. Pensjon fra 67 år
(Lønn ca. 600.000)

Før levsaldersjustering	Dagens avtale	Regjeringens nye modell	
432 000	366 000	233 000	Avgang 62
432 000	366 000	284 000	Avgang 65
432 000	366 000	330 000	Avgang 67

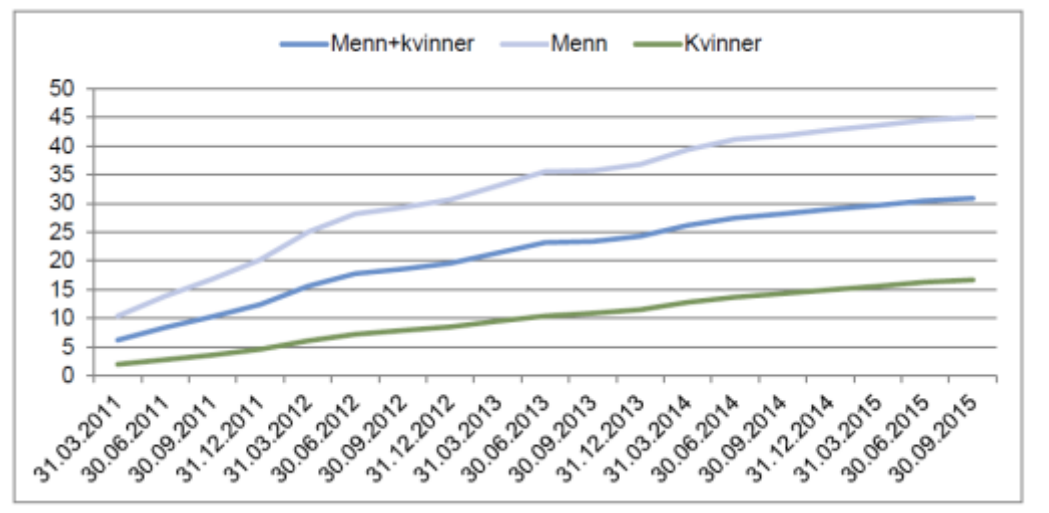
LINA TAPER 100.000 - HVIS HUN JOBBER TIL PENSJONSALDER

ansatte ville få 432.000 kroner årlig i pensjon, uansett om hun benyttet seg av AFP eller ikke. Etter at levsaldersjusteringen ble innført i 2011, taper hun 66.000 kroner årlig. Med regjeringens nye forslag blir pensjonene enda lavere. Hvis hun er i arbeid til ordinær pensjonsalder på 67 år, blir utbetalingene 330.000 kroner. Men hvis Lina ikke jobber mer når hun blir 67, kan det se

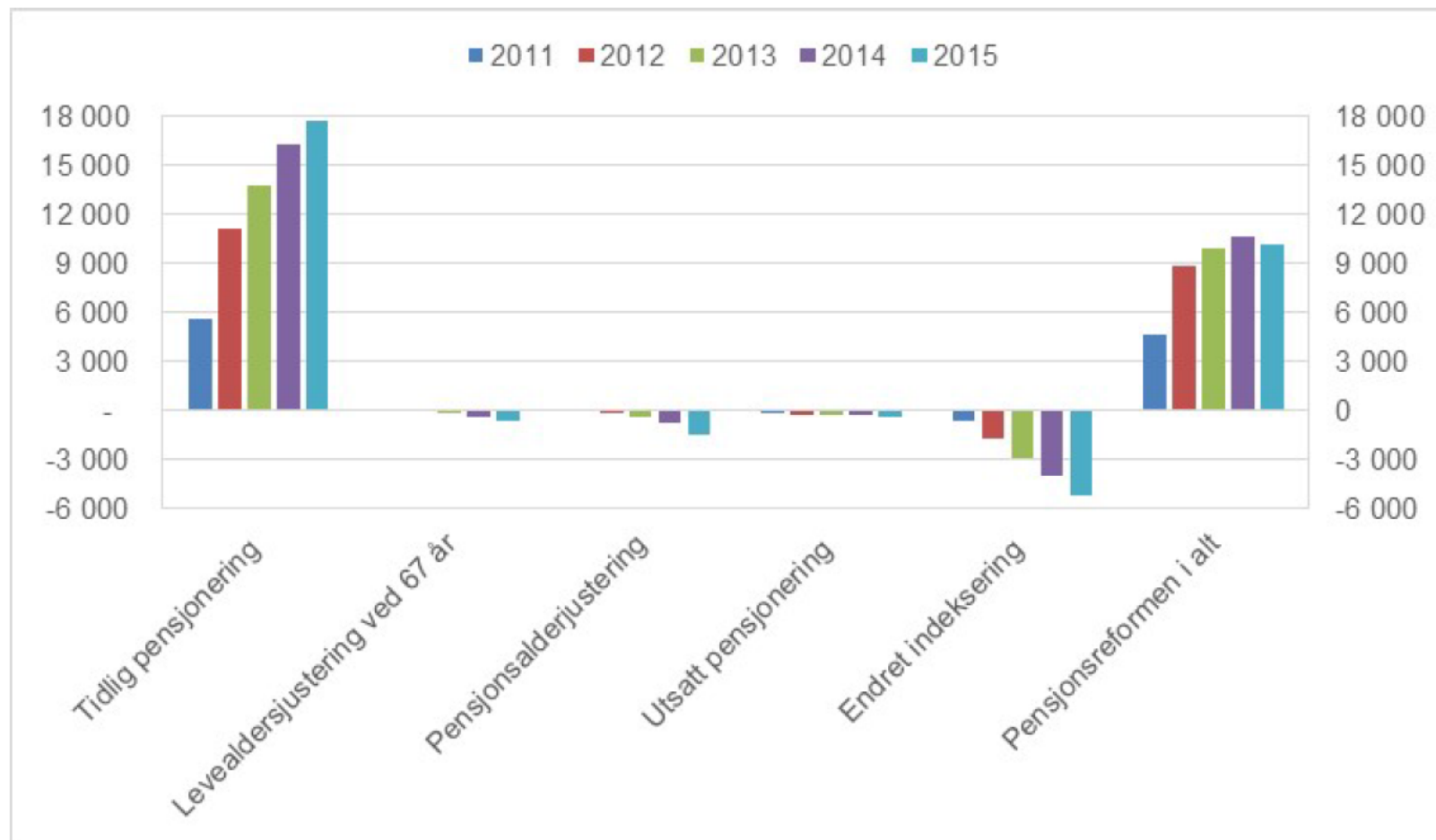

Fleksibelt uttak – en reform for menn

Alderspensjonister 62 – 66 år. Kjønn. Andel av befolkningen i samme aldersgruppe 31.03.2011 – 30.09.2015 (Kilde: Nav)

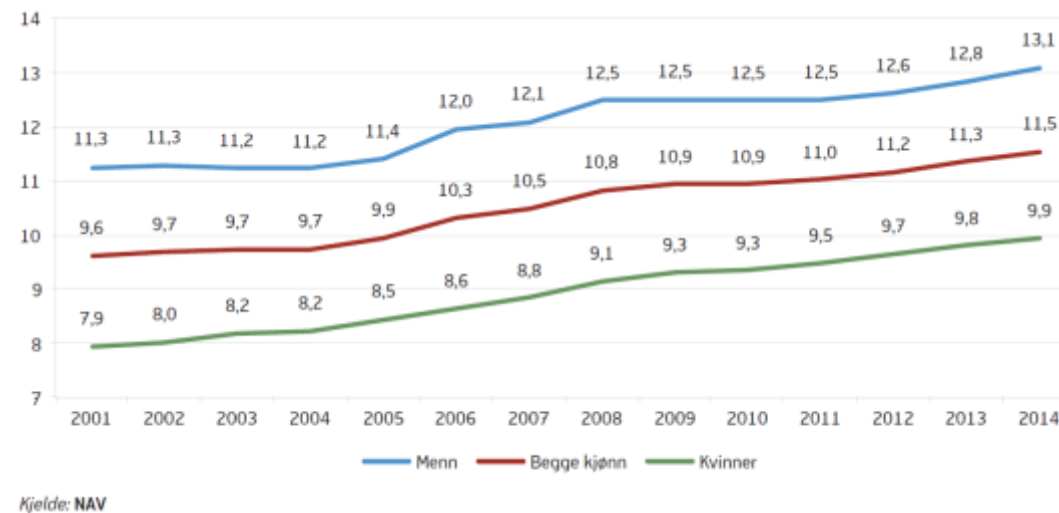
Figur 1.6 Utgiftsvirkning av pensjonsreformen målt i fast G. Millioner kroner.
G = 90 068 kroner

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Pensjonsalderen stiger – før og etter reformen

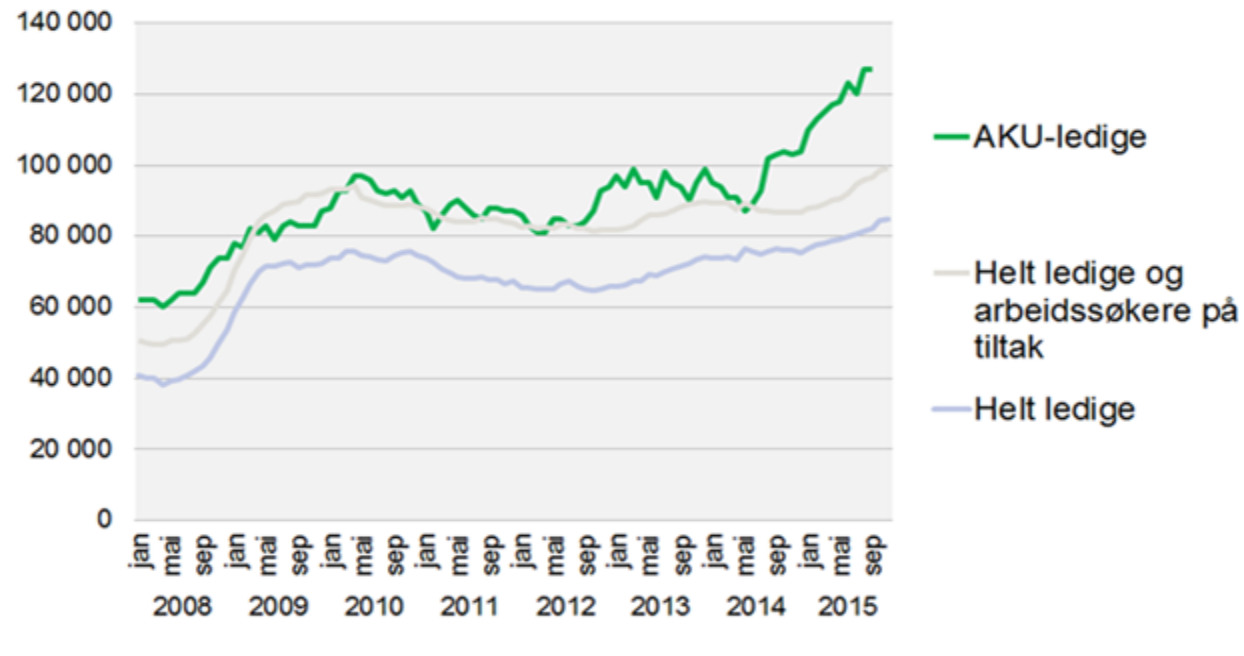
Forventa yrkesaktivitet (i årsverk) etter fylte 50 år fordelt på kjønn, 2001 – 2014. Foreløpige tall for 2014

Kilde: Oddbjørn Haga. Forventa pensjoneringsalder og yrkesaktivitet. Arbeid og velferd 2/2015

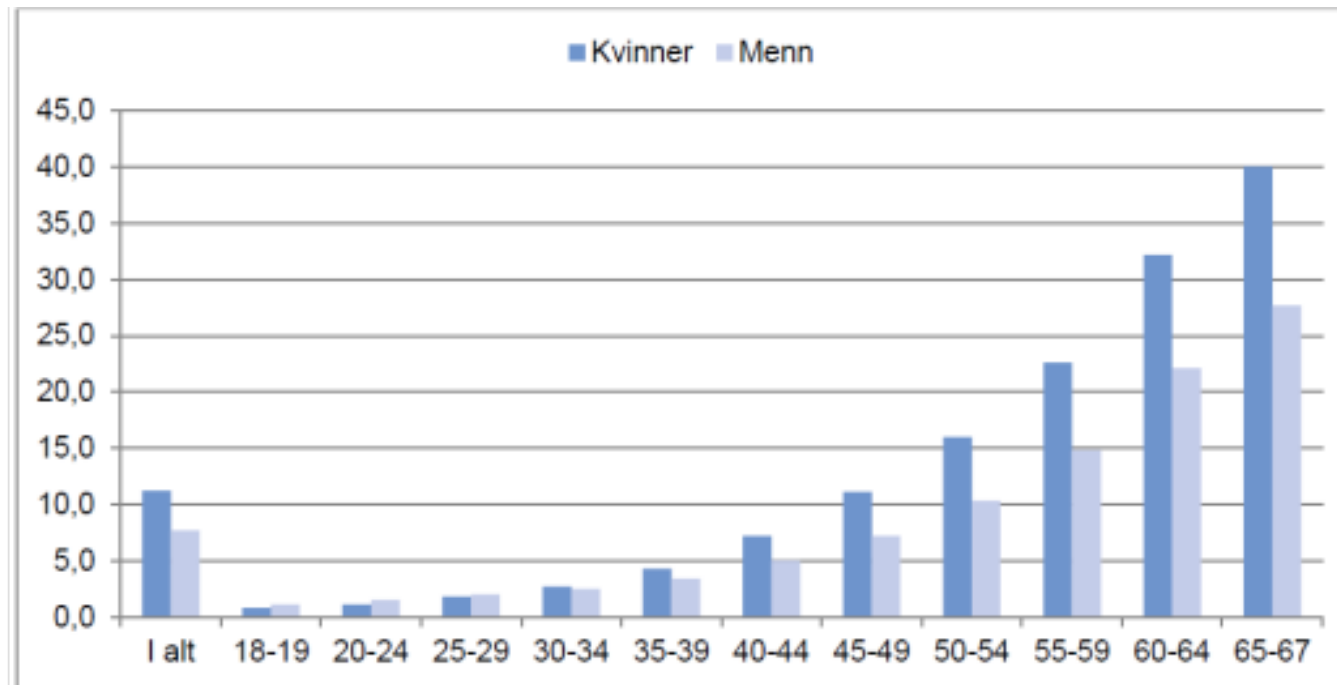
Er privat AFP tilpasset økt arbeidsledighet?

Utviklingen i arbeidsledighet 2008 - 2015 (Kilde: Arbeidslivet.no basert på Kari-Mette Ørbog, Nav)

Høy uføreandel før pensjonsalder

Uføre som andel av befolkningen etter kjønn. Pr
30/9 - 2015

Kilde: NAV

Uføres alderspensjon – ny «minstepensjonsfelle»

- Med alleårsopptjening stanser opptjening til alderspensjon i folketrygden ved 62 år
- En krone i uføretrygd etter 62 år – ingen privat AFP
- Dramatiske konsekvenser (født 1976, lønn ca. 550 000)
  - Med OffTP 56, 6 % av lønn
  - Med ny alderspensjon (innskudd, beregnet AON) 47 – 48 % av lønn

Bryter med pensjonsforliket

H, Ap, V, Kr.F og Sp i 2005:

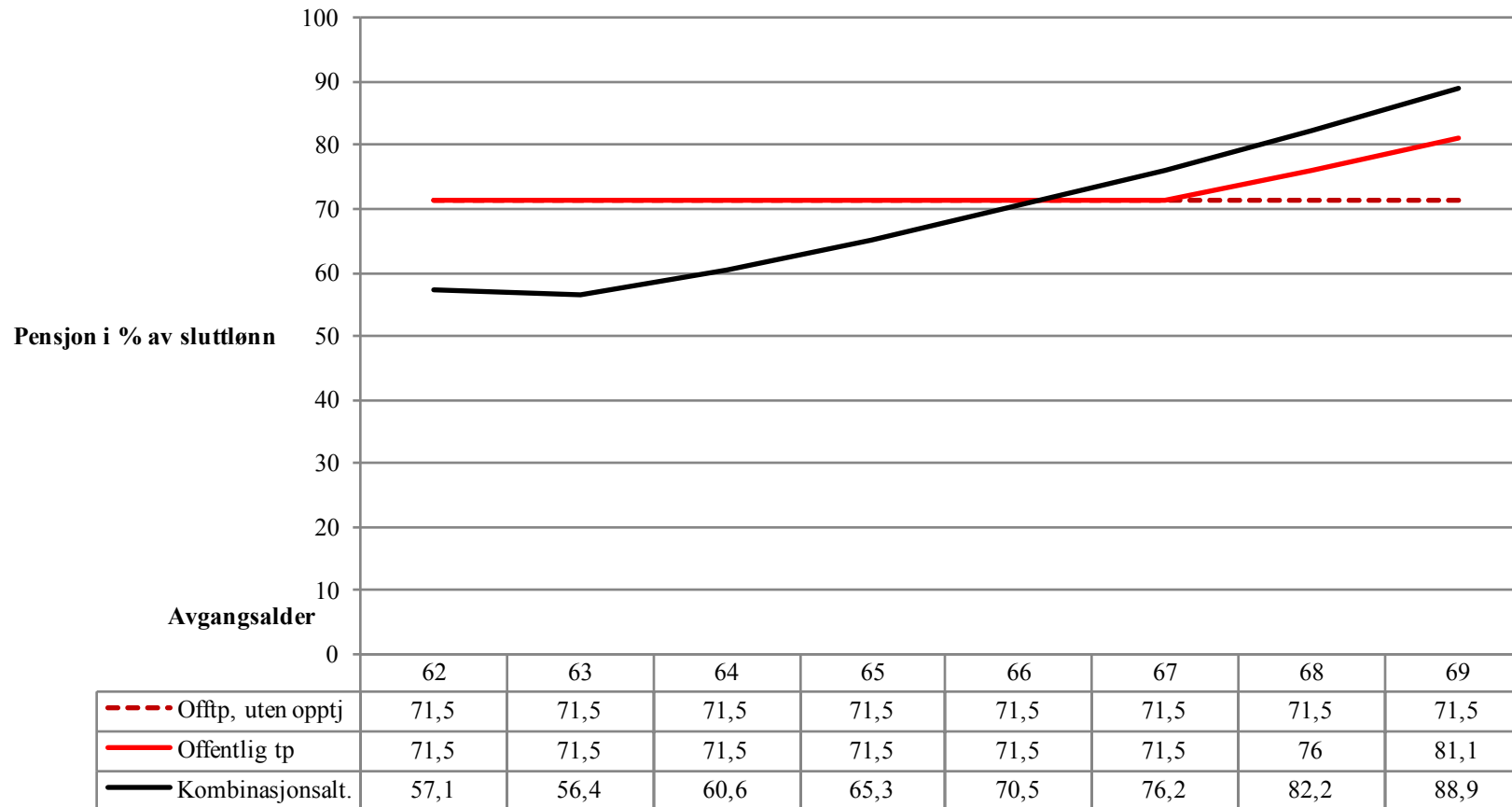
- Tjenestepensjon tilsvarende to tredjedeler av sluttlønn i offentlig sektor (bruttoordninger) videreføres.

Var i tillegg for forhandlinger:

- Den endelige tilpasningen skal skje gjennom forhandlinger mellom partene i offentlig sektor.

Hva skjedde i 2009?

Her: Pensjon fra 67 år. Sammenlikning offentlig tjenestepensjon med Statens tilbud. Før levealdersjustering. Lønn 400 000. Gjennomsnittslønn 90 % av sluttlønn. 35 år i offentlig tjenestepensjon. Levealdersjustering. Alle grafer går ned.

Hva slags pensjon vil vi ha?

- I et gammelt indiansk visdomsord heter det: *I alle mennesker er det to ulver som slåss. Den ene kjemper for det gode: kjærlighet, ydmykhet, fred. Den andre slåss for det onde: smerte, tap, død. Barnet: Hvem vinner? Bestefaren svarte: Den du mater.*
- **Lett omskrevet, la oss mate solidaritet og kollektivt ansvar. I vår tid får mammon og egoisme mer enn nok likevel.**